

Nazwa kwalifikacji: **Organizacja robót związanych z budową i eksploatacją sieci gazowych**
Oznaczenie kwalifikacji: **BD.19**
Numer zadania: **01**
Wersja arkusza: **SG**

Wypełnia zdający

Numer PESEL zdającego*

--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--	--

Miejsce na naklejkę z numerem
PESEL i z kodem ośrodka

Czas trwania egzaminu: **180** minut.

BD.19-01-23.06-SG

EGZAMIN POTWIERDZAJĄCY KWALIFIKACJE W ZAWODZIE

Rok 2023

CZĘŚĆ PRAKTYCZNA

PODSTAWA PROGRAMOWA
2017

Instrukcja dla zdającego

1. Na pierwszej stronie arkusza egzaminacyjnego wpisz w oznaczonym miejscu swój numer PESEL i naklej naklejkę z numerem PESEL i z kodem ośrodka.
2. Na KARCIE OCENY w oznaczonym miejscu przyklej naklejkę z numerem PESEL oraz wpisz:
  - swój numer PESEL*,
  - oznaczenie kwalifikacji,
  - numer zadania,
  - numer stanowiska.
3. KARTĘ OCENY przełącz zespołowi nadzorującemu.
4. Sprawdź, czy arkusz egzaminacyjny zawiera 7 stron i nie zawiera błędów. Ewentualny brak stron lub inne usterki zgłoś przez podniesienie ręki przewodniczącemu zespołu nadzorującego.
5. Zapoznaj się z treścią zadania oraz stanowiskiem egzaminacyjnym. Masz na to 10 minut. Czas ten nie jest wliczany do czasu trwania egzaminu.
6. Czas rozpoczęcia i zakończenia pracy zapisz w widocznym miejscu przewodniczący zespołu nadzorującego.
7. Wykonaj samodzielnie zadanie egzaminacyjne. Przestrzegaj zasad bezpieczeństwa i organizacji pracy.
8. Jeżeli w zadaniu egzaminacyjnym występuje polecenie „zgłoś gotowość do oceny przez podniesienie ręki”, to zastosuj się do polecenia i poczekaj na decyzję przewodniczącego zespołu nadzorującego.
9. Po zakończeniu wykonania zadania pozostaw rezultaty oraz arkusz egzaminacyjny na swoim stanowisku lub w miejscu wskazanym przez przewodniczącego zespołu nadzorującego.
10. Po uzyskaniu zgody zespołu nadzorującego możesz opuścić salę/miejsce przeprowadzania egzaminu.

Powodzenia!

* w przypadku braku numeru PESEL – seria i numer paszportu lub innego dokumentu potwierdzającego tożsamość

Zadanie egzaminacyjne

Wykonaj naprawę gazociągu polietylenowego metodą zgrzewania elektrooporowego zgodnie z rysunkiem 1. Przebiecia muf elektrooporowych dokonaj na wstawianym odcinku gazociągu. Wycięty uszkodzony odcinek rury opisz swoim numerem PESEL i pozostaw na stanowisku do oceny.

Uwaga! Po wykonaniu obróbki rur PE zgłoś, przez podniesienie ręki, gotowość do wykonania zgrzewania. Zgrzewanie rur wykonaj po uzyskaniu zgody.

Parametry zgrzewania wprowadź manualnie lub z użyciem kodu kreskowego. Po wykonaniu naprawy fragment gazociągu opisz swoim numerem PESEL i pozostaw na stanowisku do oceny.

Prace montażowe wykonaj na stanowisku egzaminacyjnym wyposażonym w niezbędne materiały, narzędzia i sprzęt, przestrzegając zasad organizacji pracy, przepisów bezpieczeństwa i higieny pracy oraz ochrony środowiska. Po wykonaniu prac oczyść używane narzędzia i sprzęt, uporządkuj stanowisko egzaminacyjne, odpady umieść w odpowiednich pojemnikach.

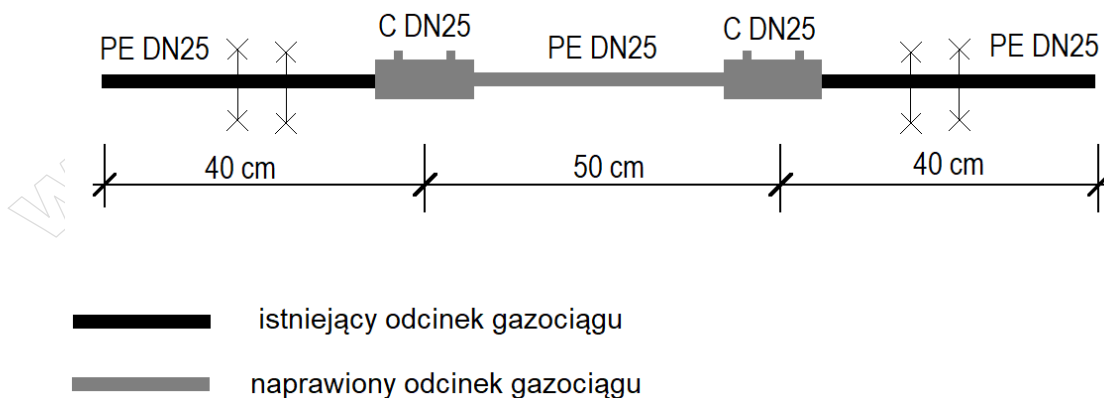
Uzupełnij tabelę A oznaczeniami literowymi czynności wymienionymi w tabeli 1 tak, aby wykaz był sporządzony w kolejności technologicznej.

Oblicz wartości parametrów próby szczelności gazociągu średniego ciśnienia wykonanego z PE100 SDR11, składającego się z dwóch odcinków. Założenia, wzory oraz dane do obliczeń znajdują się w tabelach 2 i 3. Wyniki obliczeń, z uwzględnieniem jednostek parametrów, zapisz w tabeli B.

Dobierz średnice gazociągów niskiego ciśnienia wykonanych z PE100 SDR11, których układ przedstawiono na rysunku 2. W tym celu dla każdego odcinka gazociągu:

- określ maksymalne godzinowe zapotrzebowanie na gaz,
- ustal obciążenia obliczeniowe, z zastosowaniem metody graficznej,
- dobierz średnice tak, aby jednostkowa strata ciśnienia w każdym gazociągu zawierała się w przedziale od 0,2 do 0,5 Pa/m.

Dobierając średnice rurociągów skorzystaj z nomogramu przedstawionego na rysunku 3. Wyniki wpisz do tabeli C.

Rysunek 1. Szkic naprawionego gazociągu

Tabela 1. Czynności procesu renowacji gazociągu stalowego metodą Compact Pipe

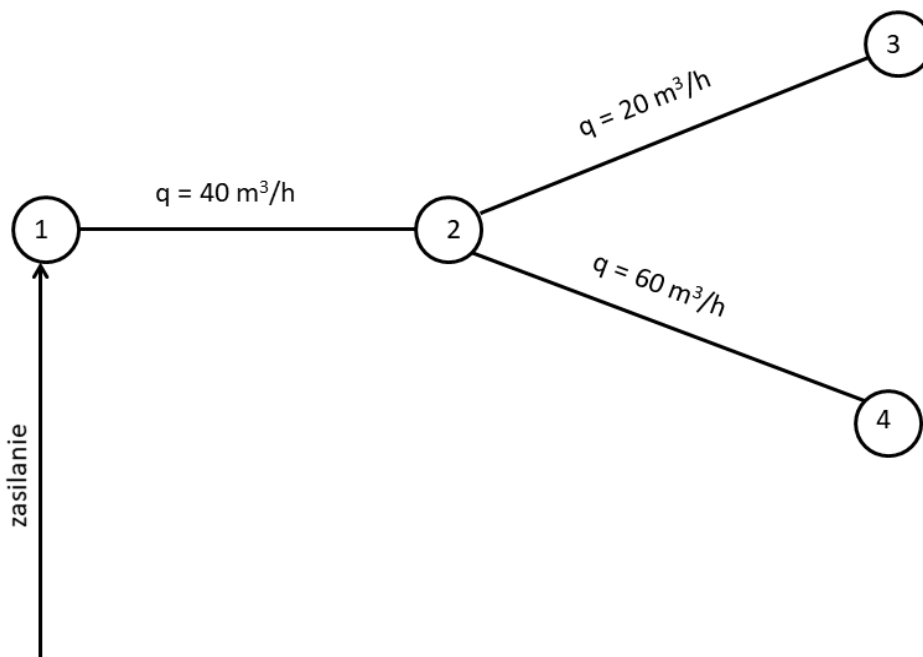
Oznaczenie literowe czynności	Czynności (wymienione w przypadkowej kolejności)
A	Oczyszczenie istniejącego gazociągu
B	Uzbrojenie końców rury PE w końcówki umożliwiające podawanie i odprowadzanie pary wodnej i sprężonego powietrza
C	Rozcięcie gazociągu w wykopach: początkowym, końcowym i punktowych
D	Wciągnięcie wykładziny do wnętrza odnawianego gazociągu
E	Wykonanie za pomocą kształtek PE odgałęzień, połączeń przyłączy i włączenia do sieci

Tabela 2. Założenia i wzory do obliczenia parametrów próby szczelności gazociągu

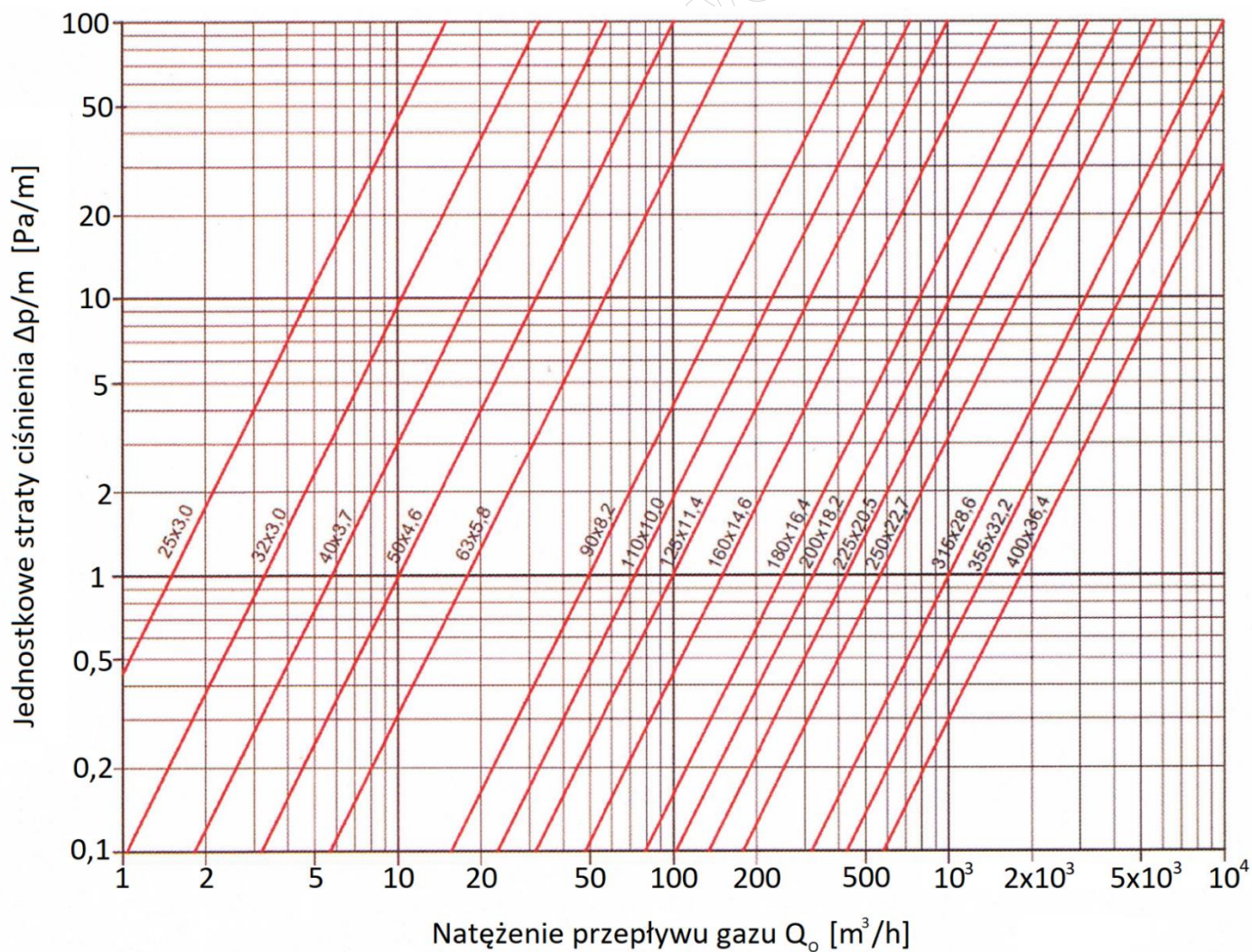
<p>Odcinek gazociągu nr 1</p> <ul style="list-style-type: none"> - średnica - 200 mm - długość - 700 m - pojemność geometryczna - V_1 [m³]
<p>Odcinek gazociągu nr 2</p> <ul style="list-style-type: none"> - średnica - 125 mm - długość - 1400 m - pojemność geometryczna - V_2 [m³]
<p>Pojemność geometryczna gazociągu: $V_{geom} = V_1 + V_2$ [m³]</p>
<p>Ciśnienie próby szczelności: $p = 7,5$ [bar]</p>
<p>Czas stabilizacji: t_s [h]</p> <p><i>Uwaga: Na każdy 1 bar ciśnienia próby należy przyjąć czas stabilizacji t_s wynoszący 1 h</i></p>
<p>Czas próby właściwej: $t_{ps} = 0,5 \times V_{geom}$ [h]</p>
<p>Ciśnienie absolutne: $p_{abs} = p_{atm} + p$ [bar]</p>
<p>Ciśnienie atmosferyczne: $p_{atm} = 1$ [bar]</p>
<p>Dopuszczalny spadek ciśnienia w gazociągu: $\Delta p = p_{abs} \times 0,14$ [kPa]</p> <p><i>Uwaga: Współczynnik 0,14 stosowany jest do zamiany jednostki ciśnienia [bar] na [kPa]</i></p>

Tabela 3. Geometryczna pojemność gazociągu PE SDR11 w m³ na 1 km długości gazociągu

Średnica w [mm]	50	63	90	110	125	160	180	200	225
Pojemność w [m ³]	1,31	2,07	4,25	6,36	8,20	13,43	17,01	21,10	26,58

Rysunek 2. Układ gazociągów niskiego ciśnienia z PE100 SDR11

Rysunek 3. Nomogram: Dobór średnic rurociągów gazowych niskiego ciśnienia PE100 SDR11

Czas przeznaczony na wykonanie zadania wynosi 180 minut.

Ocenie podlegać będą 4 rezultaty:

- wykaz czynności związanych z renowacją gazociągu metodą Compact Pipe w kolejności technologicznej - w tabeli A,
- parametry próby szczelności gazociągu średniego ciśnienia z PE100 SDR11 - w tabeli B,
- dobrane średnice gazociągów niskiego ciśnienia z PE100 SDR11 - w tabeli C,
- naprawiony odcinek gazociągu

oraz

przebieg procesu zgrzewania elektrooporowego.

Tabela A. Wykaz czynności związanych z renowacją gazociągu metodą Compact Pipe w kolejności technologicznej

Lp.	Czynności w kolejności technologicznej <i>Uwaga: uzupełniając tabelę należy wpisać tylko oznaczenia literowe czynności z tabeli 1</i>
1.	Wykonanie wykopu początkowego i końcowego oraz wykopów punktowych w miejscach występowania odgałęzień, przyłączy, łuków, kurków i odwadniaczy
2.	Zamknięcie dopływu gazu, odprężenie, przedmuchiwanie gazem obojętnym gazociągu i przyłącza
3.	
4.	Inspekcja wnętrza rurociągu kamerą
5.	
6.	Przeciągnięcie liny pomiędzy wykopem końcowym a początkowym
7.	Ustawienie przed krawędzią wykopu początkowego wózka bębnowego z bębniem, na którym nawinięta jest wykładzina
8.	Uzbrojenie rury w głowicę prowadzącą
9.	
10.	Odlączenie liny wciągarki i odcięcie reszty wykładziny pozostającej na bębnie
11.	
12.	Przeprowadzenie procesu rewersji przy pomocy pary wodnej i sprężonego powietrza
13.	

Tabela B. Parametry próby szczelności gazociągu średniego ciśnienia z PE100 SDR11

Pojemność * geometryczna odcinka nr 1 V_1 [m ³]	Pojemność * geometryczna odcinka nr 2 V_2 [m ³]	Pojemność geometryczna gazociągu V_{geom} [m ³]	Ciśnienie próby szczelności p [MPa]	Czas ** stabilizacji t_s [h]	Czas próby ** właściwej t_{ps} [h]	Ciśnienie absolutne p_{abs} [bar]	Dopuszczalny spadek ciśnienia Δp [kPa]
01	02	03	04	05	06	07	08

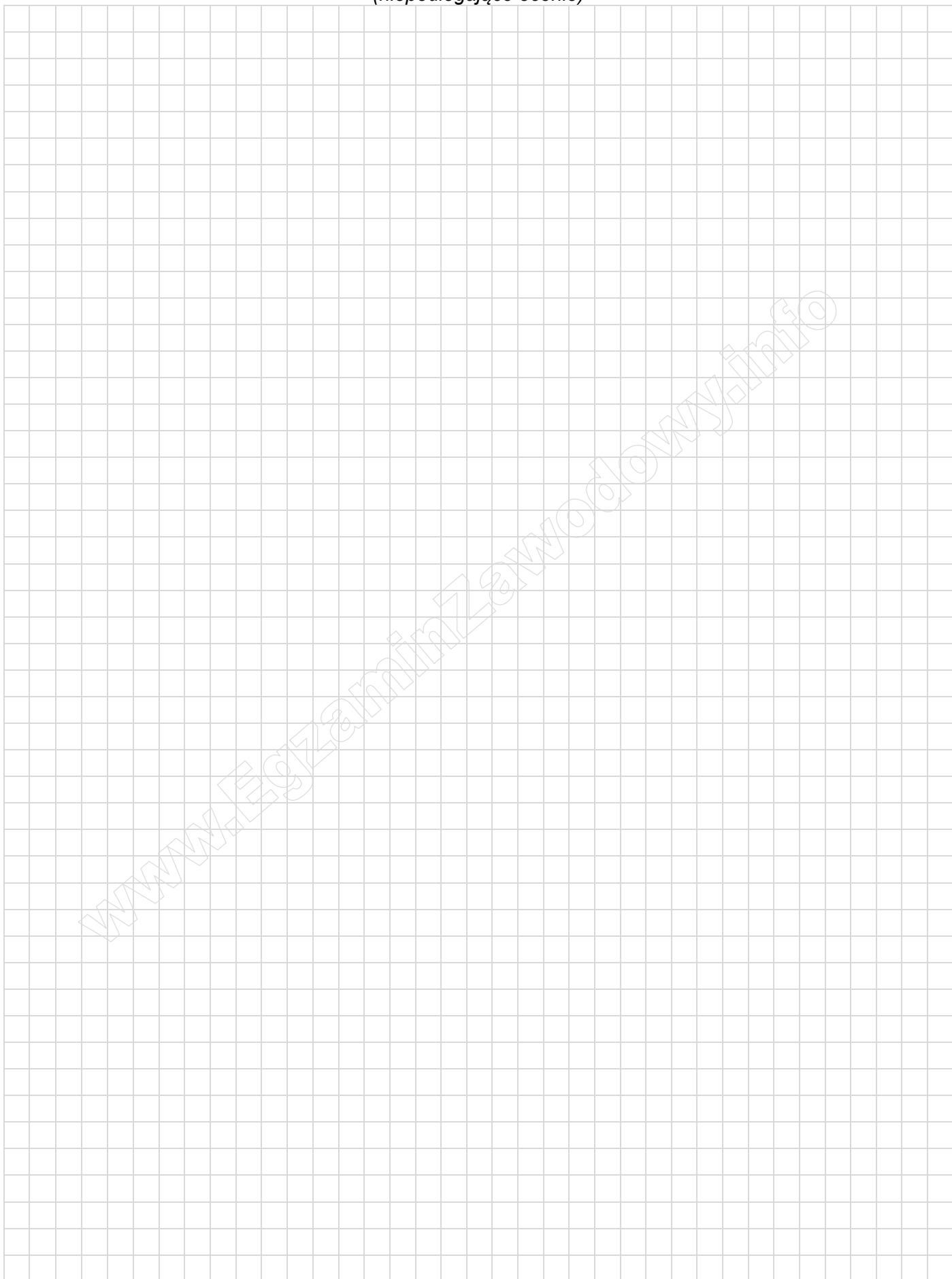
Uwaga 1: W kolumnach 01 i 02 obliczone wartości pojemności geometrycznej należy zaokrąglić w górę, do liczby całkowitej.

Uwaga 2: W kolumnach 05 i 06 obliczone wartości czasu należy zapisać z dokładnością do pół godziny.

Tabela C. Dobrane średnice gazociągu niskiego ciśnienia z PE100 SDR11

Oznaczenie odcinka gazociągu	Maksymalne godzinowe zapotrzebowanie na gaz q [m ³ /h]	Obciążenie obliczeniowe O_0 [m ³ /h]	Średnica przewodu DN [mm]
01	02	03	04
3-2			
4-2			
2-1	40		

Miejsce na obliczenia
(niepodlegające ocenie)

A large grid of graph paper for calculations, consisting of 30 columns and 40 rows of small squares. A diagonal watermark reading 'WWW.EgzaminZawodowy.info' is visible across the grid.